

Onderwerp: Verbetering aanpak mensen met verward gedrag

BBV nr: 2017/85459

1. Inleiding

De afgelopen twee jaar staat het onderwerp van personen met verward gedrag prominent op de landelijke agenda. Aanleiding daarvoor is een aantal ingrijpende incidenten. Daarnaast heerst het beeld dat het aantal incidenten waarbij mensen met verward gedrag betrokken zijn stijgt. Als reactie op deze ontwikkelingen hebben de ministeries van VWS, VenJ en de VNG in 2015 een 'Landelijk Aanjaagteam Verwarde Personen' geïnstalleerd ter bevordering van een sluitende aanpak voor ondersteuning en zorg voor kwetsbare mensen. De gemeenten voeren de regie over zowel het lokale veiligheidsbeleid als over het sociale domein. Om deze reden heeft het Aanjaagteam de gemeenten nadrukkelijk de regie gegeven om het vraagstuk van 'verwarde personen' op lokaal en regionaal niveau op te pakken.

In 2016 hebben de tien gemeenten van de Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) in 2016 gezamenlijk een verkenning uitgevoerd gericht op de succesfactoren en knelpunten in de samenwerking tussen partijen die betrokken zijn bij mensen met verward gedrag. Deze verkenning heeft de nota 'Ontwarring in Kennemerland' opgeleverd met aanbevelingen om te komen tot een goed werkende aanpak voor ondersteuning van mensen met verward gedrag. Met de acties die volgen uit de aanbevelingen uit het rapport 'Ontwarring in Kennemerland', samen met de acties vanuit de regionale samenwerking binnen de regio Kennemerland, de regio MRA en de regio politie eenheid Noord-Holland, geeft het college invulling aan de ambitie om te komen tot een goed werkende integrale aanpak voor ondersteuning van mensen met verward gedrag in Haarlem en Zandvoort.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit het 'Actieprogramma verbetering aanpak mensen met verward gedrag' vast te stellen.
2. De lasten van een structurele invoering van het Vroegsignaleringsoverleg bedragen € 50.000 en zijn vanaf 2018 beschikbaar binnen beleidsveld 2.2 Opvang en beschermd wonen. De incidentele lasten voor 2017 bedragen € 150.000. Het college stelt de raad bij de Kadernota 2017 voor om de lasten voor 2017 te onttrekken uit de reserve Sociaal Domein onderdeel Beschermd Wonen.
3. Het besluit wordt ter informatie gestuurd aan de Commissie Samenleving.
4. Betrokkenen en ketenpartners ontvangen na vaststelling informatie over dit besluit.

3. Beoogd resultaat

De aanpak van verwarde personen bevindt zich op het snijvlak van veiligheid en zorg. Dit programma beoogt recht te doen aan zowel het zorg- als het veiligheidsperspectief, vanuit het besef dat het beschermen van de samenleving en het steunen van mensen met verward gedrag elkaar versterkende perspectieven zijn. Concreet betekent dat we willen dat:

- alle partijen die betrokken zijn bij mensen met verward gedrag zo optimaal mogelijk samenwerken;
- mensen met verward gedrag zo snel mogelijk passende zorg en ondersteuning krijgen en;
- (op langere termijn) het aantal geregistreerde incidenten¹ afneemt.

4. Argumenten

Het actieprogramma past binnen bestaand beleid

Het actieprogramma past binnen de door de Haarlemse raad vastgestelde beleidskaders Transformatie Sociaal Domein (2015/168421), Opvang, Wonen en Herstel (2016/324154), Doorontwikkeling Sociaal Wijkteam (2016/373807) en binnen het door het College vastgestelde Actieprogramma Integrale Veiligheid 2017 (2016/558497). Dit Actieprogramma past eveneens binnen de doelstellingen van de programma's binnen het Cluster Sociaal ('Maatschappelijke participatie', 'Ondersteuning en zorg' en 'Werk en inkomen') en binnen de doelstellingen binnen cluster Burger en bestuur ('Burger, bestuur en veiligheid') van de programmabegroting.

Het actieprogramma sluit aan op de landelijke aanbevelingen ter verbetering van de aanpak van mensen met verward gedrag

Het Landelijk Aanjaagteam heeft negen bouwstenen ontwikkeld die gezamenlijk de basis vormen voor een sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag. Per 1 oktober 2016 is het Aanjaagteam vervangen door het landelijk 'Schakelteam personen met verward gedrag'. Aan het einde van de termijn van het Schakelteam, 1 oktober 2018, moeten alle gemeenten en regio's beschikken over een goed werkende aanpak voor ondersteuning van mensen met verward gedrag. Met het voorliggende actieprogramma geeft Haarlem uitvoering aan de landelijke bouwstenen voor een sluitende aanpak.

Het actieprogramma sluit aan op de regionale aanbevelingen ter verbetering van de aanpak van mensen met verward gedrag

De regionale verkenning heeft geleid tot aanbevelingen voor een goed werkende aanpak voor mensen met verward gedrag in Kennemerland. Met het voorliggende actieprogramma geven Haarlem en Zandvoort uitvoering aan deze regionale aanbevelingen.

Er is draagvlak van regiogemeenten en ketenpartners uit het zorg- en het veiligheidsdomein

De gemeenten voeren de regie over zowel het lokale veiligheidsbeleid als over het sociale domein. De verantwoordelijkheid voor het realiseren van een sluitende aanpak ligt evenwel bij alle betrokken ketenpartners, zowel lokaal als regionaal. Bij de regionale verkenning hebben ketenpartners – waaronder GGD, GGZ, woningcorporaties, politie, en Openbaar Ministerie – actief en constructief hebben geparticipeerd. Deze partijen hebben bij het Actieprogramma wederom een belangrijke rol.

¹ Het aantal meldingen bij politie, handhaving, meldpunt Bezorgd, Meldpunt Zorg en Overlast, BCT, de Veiligheidsmonitor, het Veiligheidshuis en Buurtbemiddeling zijn bijvoorbeeld indicatoren om dit te weten.

De verschillende lokale en regionale acties van de aanpak zijn ingedeeld in de volgende drie thema's:

Het gewone leven op orde

Bij het bevorderen van herstel en het voorkomen van afglijden staat het op orde brengen van het gewone leven centraal. Daarin is het van belang aandacht te hebben voor de financiële situatie, zinvol (vrijwilligers) werk of dagbesteding, een passende en betaalbare woning, het sociale netwerk en maatschappelijke acceptatie en tolerantie. Uitgangspunt hierbij is de aansluiting op de mogelijkheden en behoeften van de persoon.

Passende zorg en ondersteuning

Iemand met verward gedrag krijgt zorg en ondersteuning aangeboden, aansluitend bij zijn persoonlijke situatie. Daarbij is aandacht voor het verlagen van financiële en bureaucratische drempels voor zorg en ondersteuning, vroegsignalering, flexibel op- en afschalen, voldoende *outreaching* zorg en voldoende 24/7 beschikbaar aanbod van zorg en vervoer in acute situaties.

Samenwerking tussen zorg en veiligheid

Een verbetering van de aanpak van mensen met verward gedrag vraagt om een goede samenwerking tussen partijen uit het zorg- en het veiligheidsdomein. Hiervoor wordt de lokale verbinding tussen de domeinen zorg en veiligheid versterkt. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over regie en op- en afschaling en we zorgen voor een helder kader voor het delen van informatie.

Financiële paragraaf

Bijna alle kosten voor het Actieprogramma worden gedekt uit bestaande budgetten binnen het Sociaal Domein. De lasten van een structurele invoering van het Vroegsignaleringsoverleg bedragen € 50.000 vanaf het jaar 2018. Daarvoor is dekking in beleidsveld 2.2 Opvang en beschermd wonen. Met de regio gemeenten is overeengekomen dat de kosten voor 2017 (€ 150.000) voor rekening van de gemeente Haarlem komen. Het college stelt de raad bij de Kadernota voor om de lasten voor 2017 te onttrekken uit de reserve Sociaal Domein onderdeel Beschermd Wonen. Vanaf 2018 dragen de gemeenten uit eigen middelen bij aan het overleg omdat de financiering bij de lokale sociaal domein taken hoort. Voor een regionale Opvang Verwarde Personen en alternatief vervoer zijn extra middelen nodig. Op dit moment zijn de kosten van een bijdrage van Haarlem nog niet bekend. Als deze bekend zijn zal hierover een aanvullend besluit voorgelegd worden.

5. Risico's en kanttekeningen

Samenwerking is noodzakelijk maar ook kwetsbaar

Volharding en gezamenlijke inzet zijn belangrijke factoren voor het slagen van dit plan. Enerzijds maakt dit de aanpak efficiënter en effectiever, anderzijds zijn we meer dan ooit

afhankelijk van regiogemeenten en ketenpartners. Dit maakt de aanpak kwetsbaar. Duidelijke afspraken maken is hierbij belangrijk.

6. Uitvoering

Voor de uitvoering van de verschillende acties van het Actieprogramma verbetering aanpak mensen met verward gedrag zijn de voorbereidingen inmiddels gestart.

7. Bijlagen

1. Actieprogramma verbetering aanpak mensen met verward gedrag.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester